

Методика написання наукової статті

Науково-дослідна та інноваційна робота є найважливішим аспектом формування особистості майбутнього вченого та фахівця високої кваліфікації, слугує потужним засобом селективного відбору кадрів для підготовки молодих учених, збереження і відновлення наукових шкіл.

При виборі напряму науково-дослідницької роботи, по-перше, треба врахувати, що пошуково-дослідницька тема повинна бути:

- а) актуальною як з практичного, так і з теоретичного поглядів;
- б) посильною для виконання;
- в) перспективною для подальшого продовження роботи в цьому напрямі;
- г) достатньо забезпеченою відповідним первинним матеріалом;
- д) безумовно, цікавою для дослідника, що стимулює пошукову ініціативу.

Намітьте план та етапи основних заходів подальшої роботи над темою. Для їх реалізації передбачте:

- обґрунтування теми, вибір об'єкта і визначення мети дослідження;
- добір і аналіз наукової літератури з обраної теми, розробка гіпотези;
- складання плану та структури роботи, розробка програми і методики дослідження;
- створення своєї картотеки, проведення науково-дослідницького експерименту в лабораторіях, пошукових експедиціях, партіях тощо;
- за можливості створення своєї експериментальної бази;
- використання INTERNETу тощо;
- проведення дослідження і узагальнення його результатів, висновки;
- оформлення пошуково-дослідницької роботи;
- рецензування роботи, захист одержаних результатів.

Написання наукової статті вимагає передусім чіткого уявлення про рівень розробки досліджуваної теми в науці. Ось тому потрібно ознайомитись із основною літературою, що стосується обраної теми (монографії, статті). Пошукові цієї літератури допоможуть систематичний та алфавітний збірники, а також різноманітні бібліографічні покажчики.

Традиційно **структура наукової роботи** містить такі компоненти:

- вступ,
- основну частину,
- висновки,
- перелік використаної літератури.

Можливі також перелік умовних скорочень, перелік використаних джерел і додатки.

Наукова стаття – один з основних видів наукової роботи. Вона містить виклад проміжних або кінцевих результатів наукового дослідження,

висвітлює конкретне окреме питання за темою дослідження, фіксує науковий пріоритет автора, робить її матеріал надбанням фахівців.

Наукова стаття подається до редакції в завершеному вигляді відповідно до вимог фахового журналу.

Оптимальний обсяг наукової статті - 0,5-0,8 авторського аркушу (макс. до 30 000 знаків з пробілами).

Рукопис статті зазвичай має містити повну назву роботи, прізвище та ініціали автора, анотації трьома мовами (українською, російською, англійською), список використаної літератури двома мовами (мовою авторського оригіналу та англійською "References"). Стаття має просту структуру, її текст не поділяється на розділи і підрозділи.

Умовно в тексті можна виділити такі структурні елементи.

1. Вступ – постановка наукової проблеми, її актуальність, зв'язок з найважливішими завданнями, що постають перед Україною, значення для розвитку певної галузі науки або практичної діяльності;

2. Основні (протягом останнього часу) дослідження і публікації, на які спирається автор; сучасні погляди на проблему; труднощі при розробці даного питання, виділення невирішених питань у межах загальної проблеми, котрим присвячена стаття;

3. Формулювання мети статті (постановка завдання) – описується головна ідея даної публікації, яка суттєво відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи; звертається увага на введення до наукового обігу нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення відомих раніше, але недостатньо вивчених. Мета статті впливає з постановки наукової проблеми та огляду основних публікацій з теми.

4. Виклад змісту власного дослідження – основна частина статті. В ній висвітлюються основні положення і результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, виявлені закономірності, зв'язки, тенденції, програма експерименту, методика отримання та аналіз фактичного матеріалу, особистий внесок автора в досягнення і реалізацію основних висновків тощо.

5. Висновки, в яких формулюються основні думки автора з описаного питання, рекомендації та їх значення для теорії і практики, суспільна значущість; коротко окреслюються перспективи подальших розвідок з теми.

Жанр наукової статті вимагає дотримання певних правил:

* На початку статті розміщуються прізвище та ініціали автора(ів); вказуються відомості, що доповнюють дані про автора (науковий ступінь, вчене звання, якщо є, посада та місце роботи, ORCID);

* Назва статті стисло відбиває її головну ідею, думку (якомога менше слів, краще – до п'яти);

* Анотація та ключові слова трьома мовами. Анотація англійською мовою подається розширеною (1800 знаків з пробілами, ключові слова в цю кількість знаків враховуються);

* У вступі варто зробити короткий опис поставленої проблеми, ознайомити з авторами, які раніше досліджували це питання, обов'язково зазначити мету цієї роботи (статті);

* В основному тексті статті не доцільно ставити риторичні запитання; мають переважати розповідні речення;

* Не варто перевантажувати текст цифрами 1, 2, 8 тощо у переліках тих чи тих думок, положень; перелік елементів, позицій бажано починати з нового рядка, відокремлюючи їх одне від одного крапкою з комою;

* У тексті прийнятним є використання різних видів переліку: спочатку, на початку, спершу, потім, далі, нарешті; по-перше, по-друге, по-третє; на першому етапі, на другому етапі тощо.

* Цитати в статті використовуються дуже рідко; необхідно зазначити основну ідею, а після неї в квадратних дужках указати порядковий номер джерела зі списку використаної літератури;

* Усі посилання на авторитети подаються на початку статті, основний обсяг статті присвячують викладу власних думок; для підтвердження достовірності своїх висновків і рекомендацій не варто наводити висловлювання інших учених, оскільки це свідчить, що ідея дослідника не нова, була відома раніше і не підлягає сумніву;

* Стаття має завершуватися конкретними висновками і рекомендаціями.